

1492/93

טיפול מיכלואי מלונים לגידול בבתי צמיחה בהדליה בעונת החורף

יוסף בורגר, צבי קרחי, רוני כהן, גדי ליבוביץ, חיים נרסון -

מינהל המחקר החקלאי - תחנת ניסיונות נוה יער

רבקה אופנבך - ערבה תיכונה וצפונית

בשנים האחרונות הולכת ומתרחבת המגמה לגידול מלונים בחממות. עם העליה במגמה זו התחלנו בטיפול זנים להתאמה לגידול בחורף. בחורף 91/92 ובחורף 92/93 נבחנו בתחנת ניסיונות "יאיר" קוי מלונים מהמאגר של היחידה לטיפול דלועים שבנוה יער. מתוך מאגר קוים אלה זיהינו מספר קוים שאופינו לתכונות הבאות:

1. חנטה טובה בעונת החורף.
2. קוים עם פירות בעלי השתמרות טובה.
3. קוים המניבים פירות עם אחוזים נמוכים של התמוטטות הציפה.
4. קוים בכירים ביחס לזנים הקימים.
5. עמידות לקמחון, כשותית ופוזריום.

בעקבות תצפיות אלו החלטנו להתמקד בכיוונים הבאים:

1. "טיפוסי גליה" - מתוצאות התצפיות בתחנת הניסיונות "יאיר" ובחמת גדר בעונת החורף נמצא שההורים הזכריים של המיכלואים מטיפוסי גליה הם בעלי תכונות לא מתאימות לגידול בעונת החורף. קוים זכריים אלה מורידים את פוטנציאל היבול של מכלואי הגליה. לכן החלטנו בטיפול לשיפור החנטה וההבשלה של הקוים הזכריים. לצורך זה עשינו הכלאות בין קוים אלה לקוים שחונטים בצורה טובה בעונת החורף ויצרנו דורות של F2. את דורות ה-F2 ישתלו בחורף הקרוב (93/94) בחממה בנוה יער ובחממת הניסיונות בתחנת "יאיר" לצורך ברירת צמחים הנושאים תכונות

של הקיום הזכריים עם התכונה של חנטה טובה בחורף. במהלך חורף זה ניצור קיום זכריים עם חנטה טובה ליצירת מיכלואים חדשים מטיפוסי גליה לקראת חורף 94/95.

2. "טיפוסי העוגין" - לזנים מטיפוס העוגין יש בעיה של השתמרות גרועה לאחר הקטיף, אולם צמחים מטיפוס זה חונטים במידה טובה בחורף והם בעלי פוטנציאל יכול גבוה. במהלך השנים הקודמות זיהינו קיום דמוי העוגין בעלי השתמרות טובה. בחורף הקרוב (93/94) יבחנו מספר מיכלואים ראשוניים מטיפוסי העוגין בתקוה לאתר זן דמוי העוגין בעל חנטה טובה בחממה וחיי מדף ארוכים. לזנים מטיפוס זה יש פוטנציאל של יצוא זרעים לאירופה (הולנד).

3. "טיפוסי אננס" - על מנת להרחיב את מיגוון הטיפוסים במלונים ליצוא בעונת החורף, יצרנו מספר מיכלואים מטיפוסי אננס המותאמים לגידול בתנאים אינטנסיביים בחממות. מיכלואים מסוג זה יבחנו בחורף הקרוב.

4. "טיפוסים חדשים" - מתוך הקיום שהצטיינו בשנים הקודמות למיגוון התכונות שהזכרנו לעיל יצרנו מיכלואים חדשים שאינם מוגדרים בקבוצות המקובלות. מטרת יצירת המיכלואים החדשים היא שוב להרחיב את מיגוון הטעמים, הצורות ואיכות של הזנים המיועדים ליצוא בחורף. לסיכום - העבודה בעונה הקרובה (חורף 93/94) תתמקד בהתאמה של טיפוסי גליה לחממה עם דגש של תכונות בעיתיות בעונה זו (התמוטטות ציפה, רישות וגודל). בנוסף לכך אנו בוחנים מיכלואים מטיפוסים אחרים וחדשים במטרה להגדיל את מיגוון הזנים ליצוא.